

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)

دانشکده معماری و شهرسازی

گروه شهرسازی

کارشناسی

ترسیم پیشرفته

Professional Design

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد (۱ نظری-۲ عملی)

مدرس: مژده جمشیدی (پژوهشگر دوره دکتری شهرسازی پردیس دانشگاه هنر تهران) نیم سال دوم ۹۹-۱۳۹۸

❖ آشنایی با درس

دانشجوی کارشناسی رشته شهرسازی به عنوان یکی از مهمترین و تأثیرگذارترین عضو خانواده طراحی و برنامه ریزی، باید توانایی و دانش خلاقیت در بیان ایده ها و تصورات ذهنی خود را داشته باشد. در این راستا دو درس ترسیم مقدماتی و پیشرفته در این راستا تدوین می شوند.

❖ هدف

هدف از این درس خلاقیت بیان تصویری و تحلیل و شناخت اشکال با تأکید بر بیان اندیشه و فکر به صورت تصویر است. شناخت عناصر بصری، نحوه ساماندهی و شناخت اجزای ترکیب در طراحی محیط های انسان ساز از اهداف دیگر این درس است.

❖ سرفصل درسی مصوب وزارت علوم و فناوری

- اجزای اولیه طرح: شکل و محتوی
- مبانی ترکیب بندی (تعادل، توازن، ریتم، پیوستگی، کثرت، وحدت، هماهنگی، تباین و ...)
- ترکیبات کالبدی در محیط شهری (توده - فضا، دانه بندی - تراکم و ...)
- ساختار ترکیبات کالبدی در محیط های شهری و عناصر اصلی آن
- اصول طراحی و ترسیمات مناظر و فضاهای شهری
- تمرینات ترسیمی در رابطه با خلاقیت و ایجاد ترکیبات دو بعدی و سه بعدی با توجه به اصول طراحی
- ترسیم سریع مناظر شهری در حرکت ناظر (دیدهای پیاپی)
- تحلیل های ترسیمی و ترسیم کروکی اهی ساده

❖ فعالیت های دانشجویی براساس سرفصل مصوب

سرفصل های فعالیت های مطرح شده در این درس با توجه به سرفصل تدوین شده وزارت علوم و با تأکید بر دو اصل آموزش فعال و آموزش خلاق به شرح ذیل برای دانشجویان عبارت است از:

مرحله اول: کند کاوی برای ایجاد پرسشگری دانشجویان: در این مرحله تمرینات در راستای آموزش دو

طرفه و به منظر شناخت اولیه از استعدادها و علایق و انگیزه های دانشجویی در یک رابطه ی بیانی دو طرفه میان استاد و

شاگرد سازماندهی می‌شود. تعاریف و مفاهیم بنیادی مربوط به خود و نیازهای انسانی دانشجویان در این تمرینات مورد توجه است. تمرینات مطرح شده در این مرحله در راستایی آشنایی با این مفاهیم ارائه می‌گردد. این تمرینات مفهومی در ۱ بحث و گفت‌وگو اصلی در کلاس و ۱ تمرین به عنوان تکلیف هفتگی انجام می‌پذیرد:

مرحله اول: کندکاوی برای ایجاد پرسش‌گری دانشجویان	
اسکیس اول: گفت‌وگو پیرامون مفهوم «من» و تمرین فن بیان	معرفی خود به بهترین شکل به دیگر دانشجویان (ویژگی‌های ظاهری، روحی، روانی، شخصیتی و)
تمرین هفتگی: ساخت تندیس من	دانشجویان با مصالح گفته شده در سر کلاس باید یکی از ویژگی‌های شاخص خود را به دانشجویان دیگر نمایش دهند

مرحله دوم: تمرینات تحلیلی : در این مرحله دانشجویان با تکنیک‌های تحلیلی (تحلیل ایده و مفهوم، تحلیل هندسی، تحلیل ساختاری (ترکیب‌بندی)، تحلیل سیرکلاسیون، تحلیل اصول طراحی و نظایر آن آشنا می‌شوند. این تمرینات به عنوان تمرینات پیش از طراحی در هر مرحله در نظر گرفته می‌شوند. این تمرینات شامل سه تمرین اصلی است:

مرحله دوم تمرینات تحلیلی	
تحلیل لوگو	تحلیل لوگوهای مشخص شده به صورت گروهی از منظر پارامترهای مفهومی، شکلی، ساختاری
تحلیل پوستر	تحلیل شیت‌بندی و ترکیب‌بندی یک پوستر رویداد شهری
تحلیل بافت شهری	تحلیل یک بافت شهری از منظر پارامترهای شکلی، هندسی، اقلیمی، بصری و نظایر آن

مرحله سوم: تمرینات طراحی: در این مرحله دانشجویان با تکنیک‌های طراحی آشنا می‌شوند. این مرحله در امتداد مرحله تحلیل شکل می‌گیرد. این تمرینات شامل سه تمرین اصلی است.

مرحله سوم: تمرینات طراحی	
طراحی لوگوی تداعی‌کننده شهر اصفهان	طراحی آرم و لوگوی شهر اصفهان به صورت دوبعدی و سه بعدی
طراحی پوستر و بروشور گردهمای دانشجویان شهرسازی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان	دانشجویان باید پوستر و بروشور را به تکنیک کلاژ و ... تهیه کنند
طراحی فضای ایده‌آل	طراحی بافت شهری و تمرین کار با توده و فضا و دانه‌بندی ارائه به صورت سه بعدی و ارائه شیت‌های طراحی

❖ روش ارزیابی

اسکیس‌ها و فعالیت‌های کلاسی	تحویل نهایی آلبوم و شیت‌ها و احجام	حضور و غیاب
*	*	*

❖ منابع

- اعرابی، جعفر (۱۳۹۲). آفرینش فرم. مشهد: با همکاری کیمیا ایران شکوه، ثریا تفکر.
- داندیس، دونیس (۱۳۸۹). مبادی سواد بصری. ترجمه: مسعود سپهر. تهران: انتشارات صدا و سیما (سروش)
- ونگ، وسیوس (۱۳۸۰). اصول فرم و طرح. ترجمه: آزاده بیدار بخت. تهران: نشر نی.

❖ شرح جلسات

هفته	شرح جلسات	مشخصات تمرین
هفته اول	جلسه اول • آشنایی کلی با دانش شهرسازی و درس ترسیم پیشرفته • اسکیز ۱	تمرین خود تمرین تحلیل لوگو تمرین فونت
هفته دوم	جلسه دوم • ژوژمان تمرین خود و تحلیل لوگو • تمرین طراحی لوگو	تمرین طراحی لوگو (دو بعدی و سه بعدی)
هفته سوم	جلسه سوم • کرکسیون تمرین لوگو	ادامه تمرین طراحی لوگو (دو بعدی و سه بعدی)
هفته چهارم	جلسه چهارم • ژوژمان تمرین لوگو و ارائه شیت ها • آشنایی با اصول فرم و طرح (عناصر بصری، ادراک محیط، ترکیب بندی، تعادل و تقارن، مورفولوژی فضا، سیرکولاسیون و سازماندهی فضا و فرم، فضا و تناسبات انسانی و ...)	تمرین بیان تصویری اصول طرح و فرم به کمک عناصر بصری پایه در آلبوم
هفته پنجم	جلسه پنجم • ژوژمان اصول طرح و فرم • تمرین تحلیل پوستر و بروشور	تمرین تحلیل و آغاز طراحی پوستر و بروشور
هفته ششم	جلسه ششم • کرکسیون پوستر و بروشور	تمرین تحلیل و آغاز طراحی پوستر و بروشور
هفته هفتم	جلسه هفتم • ژوژمان پوستر و بروشور • تمرین تحلیل بافت و بیان نقشه های تحلیلی	تمرین تحلیل بافت شهری (محلّه) و تحلیل هندسی،
هفته هشتم	جلسه هشتم • تحلیل بافت (هندسی، عملکردی، اقلیمی، ...)	تمرین تحلیل یافت و تهیه نقشه ها
هفته نهم	جلسه نهم • تحلیل بافت شهری (مناظر پی در پی)	تمرین تحلیل یافت و تهیه نقشه ها
هفته دهم	جلسه دهم • ژوژمان تحلیل بافت	تحويل موقت
هفته یازدهم	جلسه یازدهم • تمرین فضای ایده آل (دو بعدی)	تمرین فضای ایده آل
هفته دوازدهم	جلسه دوازدهم • کرکسیون فضای ایده آل (تود و فضا)	تمرین فضای ایده آل
هفته سیزدهم	جلسه سیزدهم • کرکسیون فضای ایده آل (تناسبات فضایی)	تمرین فضای ایده آل
هفته چهاردهم	جلسه چهاردهم • کرکسیون فضای ایده آل	تمرین فضای ایده آل
هفته پانزدهم	جلسه پانزدهم • ژوژمان فضای ایده آل	ارائه نهایی فضای ایده آل
هفته شانزدهم	جلسه شانزدهم: آماده سازی برای تحويل نهایی	
هفته هفدهم	جلسه هفدهم: تحويل نهایی	